

KAHRAMANMARA VE EVRES NDE YA AYAN HALK NANI LARI

Yrd.Doç.Dr. Hamza Karao lan*

Akdeniz Bölgesi'nde 37-38 kuzey paralelleri ve 36-37 do u meridyenleri aras nda yer alan Kahramanmara , bat da Adana ve Osmaniye, güneyde Gaziante , do uda Malatya ve Ad yaman, kuzeyde Sivas, kuzeybat da Kayseri vilayetleriyle çevrili çok eski bir yerle im yeridir. Hititler tarafından kuruldu u san lan ehir, tarih boyunca Asurlar, Makedonyal lar, Romal lar, Bizansl lar, Ara lar ve Selçuklular gibi çok de i ik kültür ve medeniyetlerin ya ad bir yer olmu tur. Tarihten getirdi i bu zengin miras n yan nda günümüzde de Akdeniz, ç Anadolu, Do u ve Güneydo u Anadolu'nun kav ak noktas nda bulunmas bölgeyi folklor ve halk inan lar yönünden zengin bir yer haline getirmi tir.

Hayat n çe itli safhalar na dair Kahramanmara , ilçeleri ve buralara ba l köylerden bir k sm nda mülakat yoluyla derledi im halk inan lar n burada sunmak istiyorum.

I. Evlenme ve gelin ile ilgili inan lar

Gelin, koca evinin ka s ndan içeri girerken, kaynana daha önceden haz rlad cam bir kaba veya kü (çere) gibi bir eyin içerisine bu day, eker, ara gibi eyler doldurur. Gelin içeriye girerken kaynana bunlardan avuç dolusu alarak gelinin üzerine saçar. Daha sonra bo alan kab yere çar mak suretiyle k rar. Kab n k r lmas n n nazar önleyece ine; ar a ve bu day n, çocuklar n n çok olmas na; ekerin gelinin eker gibi tatlı dilli olmas na; aran n ise rzk n bolla t raca na inan l r. Bunun yan nda koca evine geldi i dü ün günü geline i e k rd r l rsa eve nazar de meyece ine; nar k rd r l yedirilirse gelin olarak geldi i evdekilerle iyi geçinece ine ve evde güzellik olaca na; ayet nar k r l maza gelinin k z olma na inan l r.

Gelin eve geldi inde kuca na erkek çocuk verilirse do uraca ilk çocu un erkek, k z çocu u verilirse k z olaca na; yine gelinin hiç yat lmam yata nda erkek çocuk yuvarlan rsa do acak çocu un erkek, k z yuvarlan rsa k z olaca na inan l r.

Yeni gelinin diline bal sürülürse, dilinin tatlı olaca na inan l r.

Gelinin eve geldi i ilk gün, damat gelinin aya n y kay suyunu evin çevresine dökerse, çiftin gelecekte zengin olacaklar na inan l r. Su ile ilgili uygulanan ba ka bir ritik de, gelin kocas n n evine geldi i ilk gün, kendi çorab n y kay , suyunu evin her taraf na ser erse; evin hakimiyetinin gelinin eline geçece ine inan l r.

Gerdek gecesi, damat ka dan ilk ad m n att nda gelin ka n n iç k sm nda, damad n aya na basarsa; evde gelinin sözünün geçerli olaca na; ancak gelin ve damat gerde e girmeden önce kaynana ve kay nbaba, onlardan daha önce davran r ve beraber olu banyolar n onlardan önce ya arlarsa, evde her zaman kaynanan n sözünün geçerli olaca na ve gelinin üzerinde hakimiyet kuraca na inan l r.

Geldi i ilk gün geline 1, 3, 5 tane yumurta i irili yedirilirse çocu unun çok olaca na inan l r.

Bir k s m kimseler tarafından dü ün günü, gelinin ayakkab s n n içerisine ara konulur, bu aray al saklayan ki inin gelecekte zengin olaca na inan l r.

Gelin yeni evine geldi inde ortaya oklava ile ekmek tahtas konulur, e er bunlar al r kald r rsa i i seven birisi; kald r maza i i sevmeyen birisi oldu una inan l r.

* Kahramanmara Sütçü mam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Ö retim Üyesi,
e-mail: hamzakaraoglan@hotmail.com

Gelin aday n n, babas n n evinden yeni evine gelirken eski elbiselerini, ayakkab lar n getirmemesi gerekti ine: aksi takdirde bunun fakirli e yol açaca na inan l r.

1.Evlenmede **Bahtla İlgili nanı lar**

Gelin aday n n gelinli i giymek için ç kard elbiseler, daha s ca geçmeden baht n n ba l oldu una inan lan bir k za giydirilirse k z n baht n n aç laca na inan l r.

Sü ürge üzerinden atlayan genç k zlar n, bahtlar n n ba lanaca na inan l r.

Yufka ekmek ya lan yerde tahta ile Sac aras ndan geçen, ekmek sac yada ekmek üzerinden atlayan bekar k zlar n, bahtlar n n ba lanaca na inan l r.

Baht n n ba l oldu una inan lan k zlar, nisan ya muruyla y kan rlarsa; bahtlar n n aç laca na inan l r.

Ba lar nda kilit aç lan k zlar n bahtlar n n aç laca na inan l r.

Bahtlar n n ba land na inan lan k zlar, gelinin ayakkab s n n alt na isimlerini yazar, gelin de ayakkab s n yerde sürüyerek yürürse; ismi yaz lan k zlar n k sa bir süre sonra bahtlar n n aç laca na inan l r.

Ni anl çiftlerin ni an yüzü üne tak lan kurdelan n küçük arçalar halinde kesili bekarlara da t lmas temin edilir. Böyle ya ld takdirde onlar n da k sa zamanda bahtlar n n aç laca na inan l r.

2. Gebelik ve Do umla İlgili nanı lar

Evlili in üzerinden birkaç ay geçmesine ra men hamile kalmayan kad nlar n k s r olduklar na inan l r.Bu durumda olan kad nlar n hamile kalmalar için bir tak m uygulamalar ya l r.

De irmenden getirilen su, evde bulunan ard ç, maz vb. a açlarla kaynat l bu su ile banyo ya l rsa; çocu u olmayan kad n n çocu unun olaca na inan l r.

Çocu u olmayan kad na, yedi çe it yamal ktan ya lan elbise giydirildi i takdirde, çocu unun olaca na; ancak bu durumda do an çocu un, yedi yl ba kalar taraf ndan giydirilmesi gerekti ine inan l r.

Hamile kalmak isteyen birisi, do um sanc s çeken bir kad n n eline ekmek verirse çocu unun olaca na inan l r.

Çocu u olmayan kad n, yeni do um ya m kad n n lesentas (e) üzerine oturur, veya yeni do um ya m bir hayvan n lesentas n n içini d na çevirirse çocu unun olaca na inan l r.

3. Hamile ve Do acak ocu u Etkileyen Davranı ve Kaçınmalar

Kad n n hamileli i kesinle tikten sonra yedi i, içti i, bakt eylere dikkat etmesi gerekti ine, zira bu dönem içerisinde hamilenin bütün davran lar n n karn ndaki bebe i etkileyece ine inan l r.

Hamile kad n aya bakarsa, do acak çocu un gözlerinin ela; semaya bakarsa, gözlerinin mavi; aynada kendisine bakarsa çocu unun kendine benzeyece ine inan l r.

Hamile kad n çirkin ve sakat kimselere, çirkin hayvanlara bakarsa; do acak çocu un da çirkin olaca na inan l r.

Hamile kad n yo urt, eynir, ya , vs gibi hayvan ürünlerini yerse do acak çocu un güzel olaca na inan l r.

Hamile kad n, elma ya da ayva yerse do acak çocu un sa l kl ve s hhatli olaca na; ayva yerse çocu un yanaklar n n gamzeli olaca na; her türlü meyveyi tadan hamilenin çocu unun ise

güzel ve akllı olacağına inanılır.

Hamile kadın eene binerse doğacak çocuğun tembel ve ahmak, ata binerse yitici olacağına inanılır.

Hamileliğin sırasındaki hastalıklardan, doğacak çocuğunun da hastalıklara uğrayacağına inanılır.

Hamile bir kadının hamilelik döneminde karaciğer, dalak, siyah dut, vişne gibi bir şey yiyip farkında olmadan elini vücudunda herhangi bir yere sürerse, doğacak çocuğun aynı yerinde kahverengi bir ben olacağına inanılır.

Yumurta çok yiyen hamile kadının doğacak çocuğunun saçsız olacağına inanılır.

Hamile iken saç kestiren bir kadının doğuracağı çocuğunun ömrünün kısacağına inanılır.

Yine bu dönem içerisinde hamile kadınların umma olacaklarına inanılır. Hastaların halk arasında göğüs ve göz umması olarak iki şekilde değerlendirildiğini görmekteyiz. Göz umması genelde süt veren annelerin yakalandığına; göğüs ve omdu bir şey yiyemeyen kimsenin gözlerinin iyileşmesi için, kızamık, kızamıkçık, kızamık ve sonunda kızamıkçığa inanılır. Göğüs umması ise göğüs iyileşmesi için, kızamık ve kızamıkçığa inanılır. Bu durumda olan kimselere canlarının ne istediği, kimi ne yerken göğüs sorulur. O da falan yerde öyle bir şey göğüsünü, canının çok çektiğini; ama istemediğini onları da vermediğini söyler. Bunun üzerine orada bulunanlar "Göğüs ya da göğüs çekmi" derler ve göğüs yiyecek bulunarak hiç ummadığı bir zamanda aza sokulur ve beline bir yumruk vurularak "Umdu bu muydu al ye!" denilir ve bunu yiyen ummanın kısası sürede iyileşmesi için inanılır. Eğer hastanın istediği ya da omdu bir şey bulunamazsa, bulağın bezinin suyundan bir miktar su sıkılarak hastaya habersiz olarak içirilirse iyileşmesi için inanılır.

4. Cinsiyet Tayini

Kadının hamileliği döneminde doğuracağı çocuğun cinsiyeti çevresinde bulunan yakınları tarafından merak edilir. Bu merak gidermek üzere çeşitli ritüellere başvurulur ve doğacak çocuğun cinsiyeti belirlenmeye çalışılır.

Çocuğun kız mı erkek mi olacağını anlamak için yere iki minder serilir, bu minderlerin birisinin altına makas, diğerinin altına da bacak konulur. Hamile kadın altına makas olan mindere oturursa doğacak çocuğun kız; bacak olan mindere oturursa çocuğun erkek olacağına inanılır.

Hamile bir kadının karnı öne doğru sivri olursa o kız; karnı yuvarlak ve yanlara doğru olursa kız olacağına inanılır.

Hamile bir kadına erme döneminde hekimin elleri yerse; kız, tıbbi eller yerse; o kız olacağına inanılır.

Koyun ve keçinin kellelerinin çenesi ayrılırsa, etli çikarsa hamile kadının çocuğunun kız; kemikli çikarsa çocuğun erkek olacağına inanılır.

Çocuk ana karnındayken annenin kaburga kemiklerine de iyorsa; erkek, kasıklara yakınsa, çocuğun kız olacağına inanılır.

Hamile kadın yatakta sağ tarafına yatarsa doğacak çocuğun erkek, sol tarafına yatarsa kız olacağına inanılır.

Hamile kadının sancısı belinden gelirse doğacak çocuğunun erkek, kasıktan gelirse kız olacağına inanılır.

Anne karnındaki çocuk çabuk oynarsa kız, geç oynarsa oğlan olacağına; yine ağır olursa oğlan, hafif olursa kız doğacağına inanılır.

Rüyasında makas veya bilezik gören bir hamilenin doğacak çocuğunun kız olacağına inanılır.

Anne karnında sağda oynarsa oğlan, solda oynarsa kız olacağına inanılır.

5. ocu u ya amayan (tıbikalı) kadın

Çok say da çocuk do uran ancak çocuklar ndan hiç birisi ya amay ölen kad nlara yörede "t b kal kad n" denilmektedir. Bu durumda olan kad n ete ini kö ek yavrular n n üzerine silkeleyerek "T b kam sizin olsun, av n z benim olsun" derse çocu unun ya ayaca na, ancak kö e in yavrular n n ölece ine inan l r.

Y lan n a z ndan b rakt r l al nan serçe vs. gibi bir av n, i rilerek t b kal oldu una inan lan kad na yedirilmesi, yast n n alt na konulmas veya y lan n a z ndan al nan av n bir yere as larak kurutulmas n n temin edilmesiyle, kad n n t b kadan kurtulaca na ve art k çocuklar n n ölmeyece ine inan l r.

Çocu u ya amayan kad n n çocu unun ya amas için, yeni gelinin ilk gecesinde gusül abdesti ald su ile yeni do an çocuk banyo ya t r l rsa çocu un ya ayaca na, ancak suyu veren gelinin çocu unun olmayaca na inan l r.

Yumurta kabu u te eleyen kad n n t b kal olaca na inan l r.

T b kal oldu una inan lan kad n, ç nar a ac n n oyu undan geçirilirse çocu unun olaca na inan l r.

Çocu u ya amay ölen ailenin son çocu u, yak n akrabalar ndan birisi taraf ndan üç defa gömle inin alt ndan geçirilirse çocu un ölmeyi ya ayaca na inan l r.

Çocu u ya amayan kimse, bir a ac n kökünün lifleri alt ndan veya delikli ta tan çocu u üç defa geçirirse çocu un ölmeyece ine inan l r.

T b kal kad n, çocu unu ba ka bir kad na emzirtirse çocu un ölmeyece ine inan l r.

Çocu u ya amay ölen kimseler, k zlar olursa o lan gibi; o ullar olursa k z gibi giydirtirlerse çocuklar n n ölmeyece ine inan l r.

Çocu u ya amayan aileler, çocuklar n n ya amas için, isimleri Mehmet olan k rk bir evden ara to lar, bu arayla çocu un kula na gümü kü e al r, çocu un yedi y l saç n kesmez ve yedi ya nda bu saç n a r l nca fakirlere ara da t rsa çocu un ya ayaca na; yada isimleri Mehmet olan yedi evden kuma al r onu diker ve yeni do du unda çocu a giydirtirse çocu un ölmeyece ine inan rlar.

II. Do um sonrası ile ilgili inan lar

Do umu müteaki hem çocuk ve hem de kad n n k rk gün süreyle tek ba lar na b rak l mamalar gerekti ine, aksi durumda lohusay al, bebe i ise k rk basaca na inan l r.

1. Albasması

Yörede al ya da alkar s ; uyuyan lohusa kad nlar n üzerine oturarak nefes almalar na engel olan, ci erlerini alarak götürdü üne ve onlar bo arak öldürdü üne inan lan; ba n n bir ba so an büyüklü ünde, kollar ve bacaklar n n ise kibrit çö ü kadar oldu una inan lan bir varlık olarak alg lanmaktadır. Alkar s n n s k çal l klar, göl ya da akarsular n kenarlar nda ikamet etti ine inan lmaktadır. Su almak için evinden ç kan ve bu türden yerlerden geçmek zorunda olan lohusalar al basaca na, dolay s yla suya giden lohusan n yan nda bir arça da ekmek götürmesi gerekti ine, suyu doldurduktan sonra elindeki ekme i suya at arkas na bakmadan eve gelmesi gerekti ine, böyle ya t takdirde al basmayaca na inan l r.

Yörede al basmas n önlemek için, lohusan n yast n n alt na ekmek, ayna, b çak konulur. Ba ucuna kuran- kerim as l r ve yata n n etraf bir i le çevrilir. Yatt odan n duvarlar üzerine ise elek, so an ve sar msak as l r ve odada k rk gün süreyle ak amlar k yak l r.

Al basmas na kar yörede uygulanan ba ka bir ratik ise lohusan n, "al oca ndan" oldu u kabul edilen ki ilerden ald bir arça e yay yan nda ta mas d r. nan a göre; bir kimse al yakalar ve onu öldürmek ister. Ancak al da kendisini öldürmemesi için ki iye yalvar r ve o ki inin

neslinken

Do an çocu un göbe i be armak ya da biraz daha yukar dan kesilirse sesinin güzel olaca na inan l r.

Göbek ba çocu un yast na dikildi inde çocu un iyi uyuyaca na ve annesini rahats z etmeyece ine inan l r.

Bo be ik sallan rsa çocu un ba n n a ryaca na inan l r.

Küçük çocuklarda ç kan ericek (Genelde yüz, boyun ve gö üs hizalar nda sert, k rm z , ya da mor renkte bir yara) ad ndaki yaran n, çocu un erik dallar aras ndan üç kere geçirilmesiyle iyile ece ine inan l r.

Çocuk eline sü ürge al evi sü ürmeye ba larsa misafir gelece ine inan l r.

Emekleme ça m geçmi çocuk ya da çocukluktan ç km biri sebe siz yere emeklemeye ba larsa eve misafir gelece ine inan l r.

Üzerinden atlanan küçük çocu un, boyunun k sa kalaca na inan l r.

Çocu un boyunun ölçüldü ü a aca, çentik at lmamas gerekti ine; böyle ya ld takdirde çocu un uzamas n n duraca na inan l r.

Çingene olmayanlar taraf ndan, çingenelerin iyi göbek atmas için k z çocuklar n n yast n n alt na zil, iyi üflemesi içinse, erkek çocuklar n yast n n alt na klarnet koyduklar na inan l r.

Bebe in annesini emdi i s rada, anne bir eyler yer veya içerse çocu un gelecekte münafk olaca na inan l r.

Küçük çocuklar n to ra a belenerek uyutulmas n n çocu u gürbüz ya aca na inan l r.

Üç ezan sesi duyulmadan çocu un emzirilmesinin u ursuzluk getirece ine inan l r.

Sürekli a layan çocu u susturmak için, yedi renkten olu an kuma a yedi dü üm ya l r ve çocu un boynuna a l rsa, veya az konu mas yla bilinen birisi taraf ndan, Çar amba günü terlikle a z na vurulursa çocu un a lamas n n kesilece ine inan l r.

Çocuk do duktan sonra, gözlerine ve ka lar na sürme çekilirse; ka ve gözlerinin siyah olaca na inan l r.

Konu amayan çocu un konu abilmesi için, kuyumcuya cami ka s n n anahtar ya t r l r ve çocu un boynuna a l rsa, çocu un k sa süre içerisinde konu aca na inan l r.

Tav an isli i veya ka lumba a yumurtas yedirilen çocu un, alt n slatmayaca na inan l r.

Yürüyemeyen çocuk, Cuma günü K ble'ye do ru üç kere sallan rsa yürüyece ine inan l r. Bu konuda ya lan ba ka bir uygulamada ise, çocu un aya na bir i ba lan eline bir dürüm verilerek ayakta durmas temin edilir. Bu s rada bebe in yan ndan h z l ca kaçan birisi i i keser; sonra çocu un elindeki dürümü de alarak kaçmaya devam eder ve bu s rada dürümden de yerse çocu un k sa süre içerisinde yürüyece ine inan l r.

Müzmin hastal olan bir çocuk, ç nar a ac n n oyu undan geçirilirse iyile ece ine inan l r.

Küçükken çok ö ülen çocu un büyüdü ünde selinin akaca na inan l r.

Çocu unu emzirmeye devam eden kad n yeni bir çocu a hamile kal rsa, emen çocu a sütün dokunaca na inan l r. Bunu ortadan kald rmak için çocu un su de irmeninın çark n n alt ndan geçirilmesi gerekti ine inan l r.

Elleri yumuk olan çocu un r zk n n dar, aç k olan nsa r zk n n bol olaca na inan l r.

Yeni do an çocu a inci tak l rsa yüzündeki ya bezelerinin geçece ine inan l r.

Geli meyen çocuk, üç çar amba karasaban demiriyle tart l rsa geli ece ine inan l r.

Yeni do an çocu un ka aras nda mavi bir damar olursa; ondan sonra do acak çocu un erkek olaca na inan l r.

Yeni do an k z çocu u erke e benziyorsa; bir sonraki do acak çocu un erkek olaca na inan l r.

İlk di i üstten ç kan çocuk, birisi tarafından yüksekçe bir yerden at l r, a a da bulunan bir ba kas tarafından da tutulursa, çocu un di lerinin normal seyrinde ç kaca na, yine di leri zaman nda ç kmayan çocu a, di hedi i i irili bu hedikten biraz da i e dizilerek çocu un omuzuna a l rsa çocu un di lerinin ç kaca na inan l r.

To rak yeme al kanlı olan çocu un, omuzuna küçük to rak torbas a l rsa to rak yemeyi terk edece ine inan l r.

Ate i ç kan çocu un ate inin geçmesi için, gece bir bezin üzerine dut silkelenir, bu s rada bezin bir ucundan da çocu a tutturulursa ate inin geçece ine inan l r.

Bir ya na ula madan saç kesilen çocu un ömrünün k sa olaca na inan l r.

Çocu un ilk di ini gören kimse, ayet çocu a bak r bir hediye al rsa çocu un di lerinin sa lam olaca na inan l r.

Ara aylar olarak bilinen rece , aban ve ramazan aylar nda emen çocuklar n süttten kesilmemesi gerekti ine; aksi durumda ise çocu un r zk n n dar olaca na inan l r.

Aya n n alt na yumurta ak sürülen çocu un erken yürüyece ine inan l r.

III. İnsanlarla ilgili inan lar

Avuçlar terleyen bir ki inin, ilk kez gitti i bir evin yüklü üne ellerini sokmas yla birlikte elinin terlemesinin geçece ine inan l r.

Geç uzayan saç delikli ta a l rsa saç n çabuk uzayaca na inan l r.

Meyveyi olgunla madan (ham) yemenin unutkanlı k ya aca na inan l r.

Ayak ba arma n n yan ndaki arma uzun olan kimsenin sözünün geçerli olaca na ve her dedi inin ya laca na inan l r.

Üç veya be minderi üst üste koyu üzerine oturan bir kimsenin üç-be defa evlenece ine inan l r

Uzun boylu olan n akl n n k sa, k sa boylu olan n fitneci oldu una inan l r.

Kula küçük olan n akl n n çok, büyük olan n akl n n az oldu una inan l r.

e ba larken elinin a r oldu una inan lan biri gelirse i in uzun sürece ine inan l r.

Düz taban insan n r zk n n dar olaca na ve bulundu u eve u ursuzluk getirece ine inan l r.

Sa el ka n rsa aran n gelece ine, sol el ka n rsa aran n gidece ine inan l r.

Birisi nazar ile söz söylese yere tükürülür ve "Göz de ece ine söz de sin" denilir.

Yüzünü, elleri aras na alan ve öylece dü ünen kimsenin dul kalaca na inan l r.

Gözünde ben olan kimsenin nazar n n çok de ece ine inan l r.

Saçlar dik olan kimsenin inatç olaca na inan l r.

Gözleri küçük olan kimselerin tehlikeli olduklar na inan l r.

Mavi ve ye il gözlü olan insanlar n nazar n n daha çok de ece ine inan l r.

Nazar de ece ine inan lan kimsenin üzerine nazar duas okunur veya omuzuna mavi boncuk, delikli ta , delinmi fndk, i de dal ve it boncu u denilen boncu un tak l oldu u bir filkete a l rsa nazar de meyece ine inan l r.

Ka lar ince ve di leri seyrek olan kimselerin dedikoducu olduklar na inan l r.

Ka aral aç k olan k zlar n, uzak yerlere gelin gideceklerine inan l r.

Kesilen t maklar n ate e at lmas n n u ursuzluk getirece ine inan l r.

Sar saçlı olanlar n kibirli, k sa boylu ve di leri seyrek olanlar n konu kan ve fitneci olduklar na inan l r.

Sağ gözün seirmesi sağ aya, sol gözün seirmesi varlığına işaret kabul edilir.

Parmak çöktürmek şeytanın tesiri olarak kabul edilir.

Sol elle yemek yenilmemesi gerektiğine, ayet yenilirse helal olan lokmanın harama dönüşüne inanılır.

Besmele çekmeden yemeğe başlayanın karnının doymayacağına, zira kendisi tabanın üstünden yerken cinlerin de tabanın altından yiyeceklerine inanılır.

Üst damağın birisine, bir yerlerden ara geleceğine inanılır.

Sağ avucunun kınması ara geleceği ekinde yorumlanır.

Sağ ayağın kınması yola çıkılacağına, sol ayağın kınması ise yoldan birisinin geleceği ekinde yorumlanır.

Gözün sık sık dalmasına eve bir misafir geleceği ekinde yorumlanır.

Kahve içen genç kızların tenlerinin esmerleşmesine inanılır.

Kıskançlık arasında birbirine yakın olan kimselerin akraba evliliği yapacaklarına inanılır.

IV. Hayvanlarla ilgili inanlar

Karıya lan öldüren bir kimsenin, yılanın eini de bulup öldürmesi gerektiğine, aksi takdirde yılanın eini öldüren insan bulup öldüreceğine inanılır. Eğer yılanın eini bulunamaz ise öldürülen yılanın aza ekme konulması gerektiğine inanılır.

Bir evin çatısında bayku öterse o evden ölü çökacağına inanılır, bundan dolayı yörede sevilmeyen insanlar için "Alt yanda yılan yata, başucunda bayku öte" denilir.

Her evin temelinde yılan, kurbağa ve kalambarın olduğu ve bunların evi bekçisi olduğu, ev sahibinin yeni bir evin almasıyla bu hayvanların da yeni eve taşınacağına inanılır.

Hayvanlar nazardan korumak için boyunlarına veya ayaklarına içerisinde tavuk veya kuş ismi, ipe, yedi adet araba ve yedi adet buğday bulunan muska (amulet) asılır.

Yolculuk sırasında kişinin karısına tavandan çökmesi o gün o kimsenin başına bir uursuzluk geleceği ekinde yorumlanır.

Eve gelen akre öldürüldükten sonra ayağandan alırsa, o eve bir daha hiçbir akrebin geleceğine inanılır.

Yılanın ayaklarının olduğu, ancak insanların bunu göremeyeceklerine, gören kimsenin ise cennetlik olacağına inanılır.

Güvercinin yuva yaptığı evin mamur olacağına, ötmesininse müjdeli bir haber olduğu na inanılır.

Solucanlar toprakta doğurur ve balarının çökmesine çalışırsa yağmur yağacağına inanılır.

Horozun ezan vakitlerinde ötmesi iyi, vakitsiz ötmesi uursuzluk olarak kabul edilir, dolayısıyla horoz vakitsiz öterse başın kesmenin iyi olacağına inanılır.

Yarasaya dokunan kimsenin elinin hünerli olacağına inanılır.

Horoz eve yönelerek öterse eve misafir geleceğine inanılır.

Serçeler birbiriyle kavga ederse misafir geleceğine inanılır.

Kedilerin sobaya yakın yatması fırtına çıkacağı ekinde yorumlanır.

Koç katmandan önce tekenin üzerine heybet atılır ve üzerine de kız çocuğu oturtulursa keçilerin ikiz doğacağına inanılır.

değacın takıldığı yere zehirli hayvanın geleceğine inanılır.

Sanc lanan hayvanlar, mezarl n etraf nda doland r l rsa sanc lar n n kesilece ine inan l r.

Koyunlar n melek gördükleri, keçilerin de cin gördükleri için melediklerine inan l r.

Koyunlar ö le s ca nda birbirlerine fazla sokulurlarsa o y l k n iddetli geçece i ekinde yorumlan r.

Yaz aylar nda yabani k z l ar lar n çok olmas , o y l k n iddetli geçece i ekinde yorumlan r.

Bir kimsenin üzerine at sine inin konmas ki inin ya aca i lerinin hay r l olaca na i aret olarak kabul edilir.

Kö ek ulumas duyuldu u zaman ayakkab lar n ters çevrilmesinin gerekti ine, aksi takdirde kö e in u ursuzlu unun eve gelece ine inan l r.

Ar lar n rahats z etti i insanlar, dillerini s r rlarsa ar lar n geldikleri yere geri döneceklerine inan l r.

Örümce in eve fakirlik getirece ine inan l r; evi temizleme i inin de yaln zca Per embe , günleri ya lmas gerekti ine, zira hazreti Peygamberi ma arada koruyan Örümceklerin sair günlerde öldürülmesinin günah olaca na inan l r.

Kurba a ile oynayan kimsenin eline si il bula aca na inan l r.

Kara böcek olarak bilinen böce in v z ldayarak evin içerisine giri oraya buraya uçmas veya birisinin çevresinde dola mas müjdeli bir haber getirdi i ekinde yorumlan r.

Bir ki inin üzerine at sine inin konmas gelecek bir k smetin müjdesi olarak yorumlan r.dolay s yla sine in tülbent veya bir mendilin içine ba lan saklanmas gerekti ine inan l r.

Y lan ve akre sokmalar na kar (Y lan için) "Bismillahi bülbül leyli ve billahi gulgul leyli uzun k z ki ki , var duvara ya ", (Akre için) "Akre , akre ayete akre eti, am eti, bizim etimiz, Süleyman eti, akre ki ki var duvara ya " denildi i takdirde akre ve y lan n sokmayaca na inan l r.

Bir kimsenin öldürülmü bir kurdun tersinden al nan bir arçay kurutu cüzdan nda ta rsa sözü geçen ve aral bir ki i olaca na inan l r.

V. Bitkiler

Peygamber kl c olarak bilinen ve evde büyütülen çiçe in, boyu bir metreyi a arsa, çiçe i büyütenin zengin olu ikinci bir ev daha sat n alaca na inan l r.

Zakkum bitkisinin yeti tirildi i eve huzursuzluk getirece ine inan l r.

Güne bakan çiçe inin güne in yönüne göre dönmesi, güne e öykünüyor ekinde yorumlan r ve bu yüzden s k ekilmemesi gerekti ine inan l r.

Yonca bitkisinin içerisinde bazen dört ya rakl bir yoncan n ç kaca na, bu yonca bulunu dilek tutulursa tutulan dile in kabul olaca na inan l r.

H d rellez (H z r-ilyas) günü olarak kabul edilen alt may sta, H z r (as) m gül a açlar n n yanma geldi ine, her hangi bir gül a ac n n dibine temsili olarak ev, araba, gelin-damat, ya l konuldu unda, ya da bebek isteyenlerin gül dalma bebek sal nca ya dilekte bulunduklar nda dileklerinin bir y l içerisinde kabul olaca na inan l r.

Bahçesinde i de a ac olan eve y lan n gelmeyece ine inan l r.

Gül bitkisinin Hz.Peygamberin terinden yarat ld na inan l r.

VI. Gök Cisimleri ile İlgili İnanı lar

Ay n o lan, güne in k z oldu una, ay n güne e a k oldu u için onu k skand na ve onunla konu arak öyle dedi ine inan l r. "Sen çok güzelsin, gündüz do arsan zarar görürsün", Güne in de aya, "Ben güzelim, ama i nelerim (klar m) oldu u için insanlar bana bakamaz, sen merak etme" dedi ine, bu yüzden insanlar n güne e bakamad klar na inan l r.

Ay n büyük bir y lan taraf ndan sar ld ve yutulmakta oldu u için tutuldu una davul, teneke çal nd nda ya da silah at ld nda y lan n korku kaçaca na inan l r.

Her insan n gökte bir y ld z n n oldu una, her y ld z kaymas yla bir ki inin öldü üne inan l r.

Ay ve güne tutulmalar nda dolu silahlar n bo alt lmas gerekti ine inan l r.

Y ld z kaymas s ras nda tutulan dileklerin kabul olaca na inan l r.

Güne e kar i emenin günah oldu una inan l r.

Yeni ayda (ay n ecerinde) ekilen tohumun, dikilen her hangi bir ba ve bahçenin ya da sebzenin ürün vermeyece i ya da kuruyaca na, bu dönem içerisinde kesilen a ac n, budanan, ba n da çürüyece ine, hatta bu süre içerisinde do an çocuklar n di lerinin de erken çürüyece ine inan l r.

Ay n on dördünde Amentü duas n okuyu arkas ndan dilekte bulunan kimsenin, tutmu oldu u dileklerinin kabul olunaca na inan l r.

Çevrede yavuz olarak bilinen kad nlar n ve iki evli olan kimselerin sü ürgesinin yak lmas yla frt na ç kaca na inan l r.

Türbeden türbeye at ld na ve aniden gökyüzünde görüldü üne inan lan k (nur) geçerken tutulan dileklerin kabul olaca na inan l r.

Kuyruklu y ld z görenlerin zengin olacaklar na inan l r.

VII. Günlerle İlgili İnan lar

Sal günü ba lanan i in uzun sürü geç bitece ine inan l r

Cuma günü mübarek gün olarak kabul edildi i için çama r y kanmas , ev sü ürülmesi, diki dikilmesinin u ursuzluk getirece ine inan l r.

Cuma günü bütün ölülerin mezar ta lar n n ba lar na kalkarak fatiha beklediklerine inan l r.

Cuma günü dikilen bahçenin bereketli olmayaca na inan l r.

Cuma günü kom u ve akrabalar ziyaret etmenin u ur getirece ine inan l r.

Çar amba günü t rnak kesenin kötü huylar n n gidece ine, Per embe günü t rnak kesenin mal n n artaca na, Cuma günü t rnak kesenin ise iman n artaca na inan l r.

Pazartesi günü y kanan çama r suyuna cehennem suyunun kar aca na inan l r.

Artarda k rk Per embe çama r y kanan evde darl k olmayaca na ve k sa süre içerisinde ev halk n n zengin olaca na inan l r.

Yeni alman elbise cuma günü giyilirse ahirette sualinin olmayaca na, ya da sahibinden önce bir ba kas n n giymesıyla sualinin ilk giyen ki iye geçece ine inan l r.

Pazartesi, Per embe ve Cuma ak amlan ili kiye giren kimselerin do acak çocuklar n n sakat do aca na inan l r.

Pazar günleri elbise dikmenin u ursuz oldu una, o günde dikilen elbisenin diken için "beni kesi diken gamdan kederden kurtulmas n, giyen de gönenmesin, murad na ermesin" ekinde beddua edece ine inan l r.

Pazar günü dünyanın kuruldu u gün olarak kabul edildi i için, o gün çama r y kaman n u ursuzluk getirece ine inan l r.

1. Bayram günleri

Çocu u ölen ki i bayram günü elbise dikerse, dikmi oldu u elbisenin diken haline gelerek ölmü çocu una bataca na ve ona ac verece ine inan l r.

Kurban bayram nda yeni elbise giyenin ömrünün uzun olaca na inan l r.

Ramazan bayram nda yeni elbise giyen kimseye tutmu oldu u oruçlar n küsece ine inan l r.

Bayram sabah ev süürmenin u ursuzluk getirece ine inan l r.

Bayram günlerinde veya iki bayram aras nda ya lan evlili in(dü ün) çabuk sona erece ine inan l r.

Bayram gecesi ili kiye giren kimselerin doacak çocuklar n n alt armakl ya da sakat doaca na inan l r.

VIII. Uur ve u ursuzlukla ilgili inan lar

Delikli tabulan genç k z n baht n n ksa sürede açlaca na inan l r.

Bça n keskin taraf üste gelecek ekilde konulursa misafir gelece ine inan l r.

Uyuyan çocu un üstünden atlamann çocu un ömrünü k saltaca na inan l r.

Ak amdan sonra evden verilen ate in evin bereketini götürrece ine inan l r.

Yüklükte duran yataklar n kendili inden yk lmas uzak bir yerlerden eve misafir gelece i ekinde yorumlan r.

Arkas ndan su dökülen yolcunun, çabuk ve huzur içerisinde gidi gelece ine inan l r.

smi ayn olan iki ki inin aras nda duru dilek dileyen kimselerin dileklerinin kabul olaca na inan l r.

Ördek ya da kaz suda yüzerken kanatlar n aç suyun üzerine ç r arsa bu iyiye ve güzel bir habere, aydnl a iaret say l r.

Yörede sat r ya da sitil denilen su kab n n kul undan dökülen sudan içen kimsenin genç ya ta ölece ine inan l r.

Bardak ya da cam e yalardan birisinin çatlamas u ursuzluk olarak kabul edilir, dolay s yla çatlayan e ya k r l r ve böylece u ursuzlu un geçece ine inan l r.

Bo yere kaynat lan suyun eve u ursuzluk getirece ine inan l r.

Gece çok gülen kimsenin sabah oldu unda a layaca na inan l r.

Geceleri t rnak kesmenin ki iye u ursuzluk getirece ine inan l r.

Dü ünde gelinin duva n n yanmas n n u ursuzluk getirece ine inan l r.

E ikte oturan kimseyi cin çar aca na ve e i inde oturlan eve meleklerin gelmeyece ine inan l r.

Genç bir k z n gece saç n taramas yla çevrede bulunan k rk genç k z n baht n n ba lanaca na inan l r.

Elden ele sabun vermenin ve makas n s k s k aç l ka anmas n n evde kavga sebebi olaca na inan l r.

Yatakta yorgan ters örten bekar erke in dul bir kad nla evlenece ine inan l r.

Dik konulan ekmek tahtas n n kavgaya neden olaca na inan l r.

Hamama ve cenaze evine yeni elbiseyle gitmenin u ursuzluk getirece ine inan l r.

Kollar birbirine geçirerek göüs üzerinde ba laman n u ursuzluk getirece ine ve k smeti ba layaca na inan l r.

Terli i kendili inden ters dönen ki inin ömrünün k sa olaca na inan l r.

Mezar ta üzerindeki yaz y okuman n veya armakla göstermenin u ursuzluk getirece ine inan l r.

Güne battktan sonra kom uya biber veren kimsenin ba na bir felaket gelece ine inan l r.

Yeni elbise alan bir kimsenin elbiseyi önce bir ba kas na giydirmesi daha sonra kendisinin giymesinin do ru olaca na aksinin ise u ursuzluk getirece ine inan l r.

Evi kirletti i gerekçesiyle bahçesindeki dut a ac n kesen kimsenin k sa sürede ölece ine inan l r.

Ceviz kabu nunun ate te yak lmas n n kar -koca aras nda kavgaya sebe olaca na inan l r.

Gece ev temizlemenin u ursuzluk getirece ine inan l r.

Gece sak z çi neyen kimsenin ömrünün k sa olaca na ve ölü eti çi nedi ine inan l r.

Üzerinde dü me dikilen kimsenin iftiraya u rayaca na inan l r.

Yan yana giden ki erke in aras ndan bir kad n n, ya da iki kad n n aras ndan bir erke in geçmesinin u ursuzlu una inan l r.

Gecenin son saatlerinde (03-04) uluyan kö e in, ölümün habercisi oldu u kabul edilir.

Siyah kargalar n bir evin üzerinden öterek geçmeleri ac haber getirdi i ekinde yorumlan r

Evcil hayvanlardan at n gözlerinden ya dökülmesi sahibinin ölece i ekinde yorumlan r.

Gece aynaya bakan ki inin yak n bir gelecekte gurbete gidece ine inan l r.

Elin herhangi bir yerine batan dikenin, ak am ç kar lmamas gerekti ine inan l r

Tilki her hangi bir köyün yak nlar nda anormal bir sesle ba rrsa, o köyden bir kimsenin ölece i ekinde yorumlan r.

Leylek güne battktan sonra ya da güne do madan önce görülürse ölümün habercisi olarak kabul edilir.

IX. Ev, yer ve e yalarla ilgili inan lar

Elbise ters katlan r, döndürülür ya da ters giyilirse sahibinin i inin rast gitmeyece ine inan l r.

Yerde delikli ta gören kimsenin ta al bir çal n n ba na takmas gerekti ine zira yerde kalan delikli ta n u ursuzluk getirece ine inan l r

Evin ilk kz veya ni anl bir kz n, bo az a ryan bir kimsenin bo az n oklava ile ovalamas yla a rsn n geçece ine inan l r.

Ekmek tahtas ya da yast n üzerine oturan bir kimsenin baseninde ç ban ç kaca na inan l r.

neye tak lan i li in kar tarafa dü ümlenmeden verilmesi gerekti ine, aksi davran n bu iki kimsenin ahirette birbirlerini görmelerine engel te kil edece ine inan l r.

So an, sar msak ve yumurta kabu unu yakan insanlar n çabuk fakirle eceklerine inan l r.

Sü ürgenin üzerinden atlayan kimsenin rzk n n kesilece ine inan l r.

Dillenmemi çocu un, aynaya bakt r lmas n n geç dillenmesine sebe olaca na inan l r.

So an, sar msak kabu unun yak lmayaca , at lmayaca , te elenmeyece ine; zira so an kabu unun cinlerin alt n aralar , sar msak kabu unun da gümü aralar oldu una inan l r.

Odun külünün te elenmemesi ve üzerine i enmemesi gerekti ine zira hazreti Fat man n onunla ekmek ya t na inan l r.

Yola giden birisinin ard ndan ayn gün ev sü ürmenin u ursuzluk getirece ine, temizli in ertesi gün ya lmas gerekti ine inan l r.

A l ve ah rlara idrar ya lrsa buralarda bulunan hayvanlar n kel olacaklar na inan l r.

Banyoya idrar ya man n unutkanl a sebe oldu una inan l r.

X. Ölüm ve ölümlerle ilgili inan lar

Günün her hangi bir saatinde yüzünü bir eve çevirerek uluyan yada havlayan kö e in ölümün habercisi oldu u kabul edilir ve durumda kö ek ta lanmak suretiyle kovalan r.

A r hastaya ka lumba a eti yedirildi inde, iyile ecekse çabuk iyile ece ine ölecekse de çabuk ölece ine inan l r.

Mezarl a b rak lan hasta bir çocu un a lad zaman ya ayaca na, a lamad nda ise ölece ine inan l r.

Mezarl a giden bir kimsenin yedi kat elbise giymesi gerekti ine, daha az elbise giyen kimseleri ölümlerin ç lak göreceklerine inan l r.

Ölünün cesedinin donmamas uzun süre s cak kalmas , hemen arkas ndan birkaç yak n n daha ölece i ekinde yorumlan r.

Cenaze ta yan araban n tor ido gözüne ekmek konulursa ad geçen araban n kaza ya mayaca na inan l r.

Cenaze evine giden kimsenin cenaze evinden ç ktktan sonra bir ba ka eve u ramamas gerekti ine ayet bunu ya arsa u rad evden de bir kimsenin ölece ine inan l r.

XI. Kar, ya mur ve dolu ile ilgili inan lar

Ya mur ya mad zamanlar mahallenin çocuklar bir araya to lanarak ad na çomçal gelin denilen bir kukla ya arlar. Söz konusu kukla bir a aç çomçan n ba k sm na kuma arçalar n n sar lmas ve el ayak ya lmas suretiyle geline benzetilir.bu i te görevli iki ki i çomçal gelinin kollar ndan tutarak e lerindeki bir guru çocukla evleri tek tek dola rlar, ka s n çald klar ev halk na "çomçal gelin ne ister, bir ka k ya ister, ya olmazsa bulgur olsun, senin gönlün sa olsun" diyerek ça r da bulunurlar.bunun üzerine ev sahibi evde olan un, bulgur, ya , salça gibi malzemelerden birer miktar, gelen çocuklara verir. To lanan erzak büyüklere teslim edilir ve onlarda to lanan bu malzemelerle dört yol ortas nda bir yemek ya arlar.Ya lan bu yemekten burada bulunan herkese ikram edilir böylece ya mur ya aca na, bolluk olaca na ve ya lan dualar n kabul olaca na inan l r.

Kar n çok ya d y lda bolluk bereket olaca na inan l r ve bu durum, "Kar y l var y l " ekinde ifade edilir.

Nisan ay nda ya an ya mur, bir kab n içerisinde bir sene bekletilirse zezeme dönü ece ine inan l r.

Nisan ya muru ile y kanan saçlar n dökülmeyi uzayaca na inan l r.

iddetli bir ekilde esen rüzgar n, sü ürge yak ld takdirde dinece ine inan l r.

Bir yere iddetli ve iri taneli dolu ya maya ba lad nda bir annenin ilk k z n n eline bir b çak alarak doluyu ortadan ikiye kesmesi gerekti ine ve keserken de, "ben anam n ilkiyim, da larda tilkiyim" demesiyle dolunun kesilece ine inan l r. Bu konuda ba ka bir uygulama da evin d na saç aya , veya b çak gibi metal bir e yan n at lmas uygulamas d r.

XIII. Cin, peri ve eytanla ilgili inan lar

De irmenden getirilen çuvallarla birlikte cinlerin de gelece ine, bu yüzden bu yüklerin do rudan içeri al nmamas önce evin d nda bir yere konulmas daha sonra evin içerisine al nmas gerekti ine inan l r.

Cinlerin mekanlar n n küllükler (zibillik) oldu una, buralarda oynayan çocuklar cin

çar aca na inan l r.

Geceleri yalnız baba na hamama gidilmemesi gerektiğine zira hamamların cinlerin mekanları oldu una inan l r.

Geli meyen çocuğu cin çar t na inan l r. Bu durumda olan çocuklar için yörede ad na "ayda " denilen temsili bir a i irilir. Bunun için çocuk büyük bir kazan n içine konulur, bu s rada gelen geçen kimseler kazanda ne i irildi ini sorarlar, sorunun muhatab olan ki i, "ayda a i iriyoruz" der. Bunun üzerine soruyu soran ki i kazan n altına bir odun atar ve böylece çocuğun hastal ından kurtulacağı na inan l r.

Yüklü ün içerisinde yat uyuyan ve önünde oturan kimseyi cin çar aca na inan l r.

Az e ilen kimseleri cin çar t na, bu durumda olan kimselere muska yazıldı ya da iyaretlere götürüldü ü takdirde hastal ından kurtulacağı na inan l r.

Lavaboya sıcak suyun dökülmemesi gerektiğine, çünkü buralarda cinlerin çocukların olacağı na onlara zarar veren ki ilere de cinlerin zarar vereceğine inan l r.

Geceleyin bir odun közünün üzerinden atlayan ki iyi, cin çar aca na inan l r.

Kemik arçaların cinlerin yiyecekleri oldu una, rast gele oraya buraya atılmaması, te elenmemesi gerektiğine inan l r.

Oca n üzerinde boş bırakılan sacaya nda eytanların yemek i irdiklerine inan l r.

Çok esneyen ki iye nazar dediğine ya da içine eytan girdiğine inan l r.

Seccadeyi üzerine örterek uyuyan kimsenin çaresi bulunamayan hastalıklara yakalanacağı na inan l r.

İslk çalmanın iyi olmad ına, slk çalanın etrafına cinlerin to lanacağı na zira slk sesinin cinlerin ismi oldu una inan l r.

XIV. Büyü ile ilgili inanılar

Gelin, kaynananın kolunun veya elinin alt ından geçirilirse evde kaynananın sözünün geçeceğine inan l r.

Gelin koca evine gelirken çeyiz sand ında bilinçli olarak ayna, makas, lastik ve tarak gibi e yalar getirmeyi bunlar ilk birkaç gün içerisinde damada aldırma yoluna gider. bunlardan makastan maksadın evde gelinin sözünün damat üzerinde keskin olması, aynadan maksadın, gelinin devamlı damadın hayalinde olması ve damada sürekli ayna gibi güzel görünmesi, lastikten maksadın ise damadın geline karşı esnek olması temin için oldu una inan l r.

Yeni gelinin ilk boy abdesti suyuna eker atıldı takdirde, damada eker gibi görüneceğine inan l r.

Yeni gelinin ilk boy abdesti suyuna kaynana tarafından gümüş atılırsa, gelinin damada gümüş gibi parlak görüneceğine inan l r.

Gelin almaya giden dü ün alay gelini aldıktan sonra, yeni geldi i ev halk ıyla iyi geçinmesi ve baba evine tekrar dönmemesi için gelin almaya gidilen yolun d ında baka bir yol güzergah izlenmesi gerektiğine inanırlar.

Koca evine ulaşan gelin, kaka ya sürerse yeni evine yakalacağı na inan l r.

iddetli doğum sancısı çeken bir hamileye kaynanası ya da kocasının elini yakağı su içirilirse sancısının azalacağı na inan l r.

Doğum sancısı çeken hamile bir kadının yanına annesinin gelmemesi gerektiğine, zira annesini gören hamile kadına annesinin de a r l n n geçeceğine ve zor doğum yaacağı na inan l r.

Meyve vermeyen ağaca hamile bir kadın tarafından içine ta doldurulmuş bir o etastır l r

a ac n meyve verece ine veya çocuklu bir kad n baltayla vurarak "Ben tutuyorum da sen neden tutmuyorsun" diyerek korkutursa a ac n meyve verece ine inan l r.

Meyve vermeyen a ac n bir dal kesilir ve a aca meyve vermedi i takdirde ertesi y l tamam n n kesilece i söylenerek korkutulursa, ertesi y l a ac n meyve verece ine inan l r.

Sabahleyin dükkan n yeni açan kimsenin ya t ilk sat tan kazand aray , ertesi güne kadar harcamadan saklamas gerekti ine aksi hareketin mü teriyi azaltaca na inan l r.

Konu amayan çocu a karga kan içirildi inde konu abilece ine, alt n slatan çocu a ise deve eti yedirildi inde art k alt n slatmayaca na inan l r.

Üzerine kuma getirilen kad n dama ç kart l ba na bir sat r su dökülürse, kocas na olan sevgisinin bitece ine inan l r.

Sar l k hastal na yakalanan kimsenin ke e e sar lmas ya da sar elbise giymesiyle sar l n n geçece ine inan l r.

Bahçede kendili inden sarma k ç kmas evin fertlerinin ayr laca ve her birinin ayr yerlere gidece i ve evin da laca eklinde yorumlan r..

Gitti i yerden çabuk dönmesi istenilen bir ki i için evdekiler sü ürgenin sa na i ne sa lamas yla birlikte giden ki inin gitti i yerde i ne üzerinde oturuyormu gibi rahats z olaca ve k sa sürede oray terk edi , kendi evine hemen geri dönece ine inan l r.

Elbisenin tersinin düz gibi katlanmas n n i lerin ters gitmesine sebe olaca na, ölen ki ilerinin elbiselerinin düz katlanmas n n da ayn sonucu verece ine inan l r.

Saç tarandktan sonra, tarakta kalan saç tellerinin yak lmas ya da gömülmesi gerekti ine, e er ku lar n aya na dola rsa saç n sahibinin ba n n a r yaca na inan l r.

XV. Nazar

Evin görülecek bir yerine sar msak ya da so an a l rsa ev ve evdekilerin nazardan korunaca na inan l r.

Sa lan hayvana nazar de mi olmas ndan ku kulan ld nda, nazar edenin bast yerden to rak al n r ve al nan bu to rak ine in içece i suya kat l r, ya da ine in üzerine ser ilirse nazar n n önlenece ine inan l r

Üzerlik bitkisinin nazar önledi ine, eve gelen yabanc birisinin evdekilerden birisine nazar de ecek oldu unda, i e dizilmi olan üzerlik otu tanesinden birisinin yere dü ece ine inan l r. Ancak yine de nazar de di ine inan lan ki i için a a da yaz l olan nazar duas okundu u takdirde eski sa l na kavu aca na inan l r.

Üzerliksin hevas n
Yüz bin derde devas n
Üzerlik oldu unu bilem ki
Pis nefesi bozas n

Av göz mav göz
Gör gözü kom u gözü
Yar gözü yaramaz gözü
Elem tere f kem gözlere i
Altm yetmi gözleri bezleri ç km gitmi

Kula n n arkas na kömür karas çal nan çocu un, nazardan korunaca na inan l r.

Kendisine nazar de di ine inanan kimse, tuvalette üç defa sa a, üç defa da sola atlarsa nazardan kurtulaca na inan l r.

Çakır, yeşil ve mavi gözlü insanlar nazarların daha çabuk deşene inandırlar.

Ev, bahçeye da bahçenin bir kenarına kalımba kabuğu, büyük balık hayvan kafatası, idaldaya da teke boynuzu asıldında nazar deşene inandırlar.

Nazarın deşmi olmasımıhtemel kimsenin evden ayrılmasımıhteaki ocağa tuz atılır veya üzerlik tohumu atılarak duman herkese koklatılırsa nazardan korunmuş olunacağına inandırlar.

XVI. Rüya ile ilgili inanılar

Acının devrilmesi, kesilmesi, özellikle azdılerin çekilmesi ölümün iareti olarak kabul edilir.

Yaüzüm görülmesi, yamurun yağına ya da göz yaşına iaret olarak kabul edilir.

Karuz, kavun görmek hastalık, soğan görmek ise ölümün habercisi olarak görülür.

Kök ekşirmasıertesigünlerde birileriyle kavga edileceğide yorumlanılır.

Karaylan görmek iyiye, bozulan görmek ise ölüme iaret kabul edilir.

Ekek yüklemek zenginliğin iareti olarak yorumlanırken, eşenin üzerinden yük indirmenin fakirlik olduğuna inandırlar.

Deve bir er(ermi)kişioarak kabul edilir ve balın çekmek iyiye yorumlanırken, deve tarafından kovalanmak hastalık veya ölümün iareti olarak kabul edilir.

Ate yakmak aydınlık, k ve mutluluk olarak kabul edilirken, duman görmek ölüme iaret kabul edilir.

Rüyada kara yumak görmek, ölümün habercisi kabul edilirken, yün görmek uzun ömürlü olmaya iaret olarak kabul edilir.

çinde suştılan kazan görmek, ölüme iaret kabul edilir.

Rüyada durusu görmek iyiye yorumlanırken, çamurlu ya da bulanık su görmek veya içinden geçmek hastalık ve ölümün habercisi kabul edilir.

Rüyada düün kalabalık görmek, gelin almak ve beyaz gelinlikler içerisinde birini görmek ölümün habercisi olarak kabul edilir.

XVII. Sonuç

Sonuç olarak, halk inanların Anadolu'nun bir çok bölgesinde olduğu gibi Kahramanmara ve çevresinde de yoğun bir şekilde yaşıdığımız gördük. Nesilden nesile ifahi olarak aktarılgünümüze kadar gelen ve bundan sonra da devam etmesine kesin gözüyle bakabileceğimiz bu inanlardan bazıların de erlendirmeyi faydal buluyoruz. Yörede gördüğümüz ulu aç¹, ziyaret, kutsal sular, kayalar vb. gibi inanların köklerinin, Türklerin İslam öncesi geleneksel Türk dini ve kültürleriyle doğrudan ilişkili olduğunu belirtebiliriz. Zira Türkler Müslüman olduktan sonra da bu inançların bazen İslam dini ile yan yana bazen de İslami bir şekilde sürdürülerek sürdürme yoluna gitmişlerdir.

Türkiye'nin bir çok bölgesinde olduğu gibi, ² Kahramanmara ve çevresinde de balık çocuklar olmak üzere balık, bahçe, ev ve hayvanlar nazardan korumak için, hayvan kafatası, idaldık, içerisinde yedi çeşit maddenin yer aldığı muska (amulet) ya da bir ipe dizilerek çocukların omuzlarına da boyunlarına asılan mavi boncuk, it boncuğu, delikli ta vb. gibi uygulamaların yoğun bir şekilde yaşatıldığı görülmektedir. Bu inanların ilkel kabile dinlerinin yanında eski

¹ Metin Ergun. Türk Aç Kültürü nancının Dede Korkut Hikayelerindeki Yansımaları, Milli Folklor Dergisi, Y1 12, S.47, s.22-29

² Orhan Acıayam!, "Anadolu'da Nazarla İlgili Bazı Adet ve Nanmalar", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, C. XX, S. 1-2, Ocak-Haziran 1962, s.1-40

Anadolu dinlerinde de var oldu u bilinmektedir.³

Ülkemizin bir çok bölgesinde oldu u gibi, yörede ya at lan di er bir zengin gelenek de hayat n önemli geçi menseklerinden ikisi olan evlenme⁴ ve do umla⁵ ilgili adet ve inanmalard r. Nitekim bölgede evlenme öncesi, evlilik günü ve evlilik sonrasıyla ilgili; do um öncesi, do um an ve do um sonrası ile ilgili, mutlak surette ya lmas , ya da kaç n lmas gerekti ine inan lan çe itli ratiklerin varl n hala bütün canlı ile devam ettirdi ini görmekteyiz. Bu uygulamalardan, örne in do umu kolayla t rmak için hamileye, yörede Fadimeana ku a olarak bilinen ku a n sar lmas , yürüyemeyen çocu un k bleye kar üç kere sallanmasıyla yürüyece ine inanma, slam'la ba lant l görülürken; çe itli a aç dallar ile kaynat lm su ile banyo ya mak ya da çe itli narlardan su içmekle hamile kal naca anlay n n da slam öncesi Türk dini ile benzerlik arzetti i görülmektedir.⁶

Yine bölgede, gelinin kaynanas n n kolu ya da elinin alt ndan geçirilmesi, üzerine kuma getirilen kad n n ba na su dökülmesi, sar lık olan hastaya sar elbise giydirilmesi gibi sihirsel ve büyüsel i lemlerin yayg n olarak devam etti i görülmektedir.⁷ Bu türden inanmalar n bölgeye de kom u olan eski Babil gibi Mezo otamya dinlerinde de yayg n oldu unu söyleyebiliriz.

Bölgede görülen Pazar günü çama r ykama ve elbise dikmenin u ursuz oldu u inanc n n Hristiyanlık;⁸ ak amlar çocu un uyudu u odada bulunan su dolu ka lar n a zlar n n aç k b rak lmas gerekti ine zira bacadan gelen bir ku un çocu u bo aca inanc n n da Yahudilikle⁹ ilgili oldu u dü ünülebilir.

Kaynak ki iler

Adı-Soyadı	Doğum Yeri	Tahsili	Yaşı
Emine Çiftçi	Fatmalı Kasabası	yok	55
Fatma Kurt	Kavlaklı Kasabası	yok	50
Saniye Çifçi	Fatmalı Kasabası	yok	47
Hidayet savranlı	Tarlacık Köyü	iise	65
Hasan Çinpolat	Binboğa Köyü	İlkokul	82
Gülsüm Kul	Söğütderesi Köyü	yok	80
Ömer Hurman	Dokuztay	İlkokul	55
Meryem Hurman	Dokuztay	yok	70
Hatice Yıldız	Dokuztay	yok	53
Döndü Yıldız	Dokuztay	yok	64
Hatice Karaođlan	Çobanbeyli	yok	56
Fatma Dođan	Hacınnođlu	yok	65

³ Mehmet Aydın, Konya'daki Manevi Halk nançlar n n Dinler Tarihi Aç s ndan Tahlili, Konya İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1985, S.1, s. 19-34; Mehmet Aydın, Mut Bölgesinde Ya ayan Halk nançlar n n Dinler Tarihi Aç s ndan Tahlili, IV. Milletleraras Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, IV. Cilt, Gelenek, Görenek ve nançlar, Ankara, 1992, s.31-40

⁴ Neriman Erdentu , Sosyal Adet ve Gelenekler, Ankara, 1977, s. 100-131

⁵ Orhan Ac ayaml , Türkiye'de Do umla İlgili Adet ve nanmalar n Etnolojik Etüdü, Erzurum, 1961, s.4 vd.; Cemil Cahit Güzelbey, Gaziante 'te Do um ve Çocu a li kin Eski Töre ve nançlar, Türk Folkloru Ara t rmalr , 1981/2, Ankara, 1982, s. 19-33.

⁶ Ünver Günay-Harun Güngör, Türk Din Tarihi, Kayseri, 1988, s.81

⁷ Sedat Veyis Örne k, 100 Soruda İlkelerde Din, Büyü, Sanat, Efsane, stanbul, ?, s.133 vd.; Büyü, sihir gibi kavramlar, uygulama biçimleri, araçlar vb. gibi konularda daha geni bilgi için bkz. James Frazer, Alt n Dal (Dinin ve Folklorun Kökleri), Çev. Mehmet H. Do an, C.I, stanbul, 1991, C.II, stanbul, 1992; Bronislaw Malinowski, Büyü, Bilim ve Din, Çev. Saadet Özkal, stanbul, 1990

⁸ Bilindi i gibi dinlerin kutsal kabul etti i aylar, haftalar ve günler vard r. Cuma günü Müslümanlar, cumartesi Yahudiler, Pazar günü de Hristiyanlar için haftan n en önemli ibadet günüdür. Tüm Hristiyanlar bu günde en temiz elbiselerini giyerek kilisedeki ayine kat lma gayreti içerisinde olur ve bu günde mümkünse ibadet d nda ba ka bir i ya mamaya gayret ederler. Zira bugüne i tirak edenlerin Hz. sa'n n dirili ine kat lacaklar na inan l r.

⁹ II. Krallar, 19/35; Ekrem Sar kç o lu, Ba lang çtan Günümüze Dinler Tarihi, s arta, 1999, s.230;

